

«Μικροί εξερευνητές» Η εφημερίδα του ΣΤ1

Αφιέρωμα!!

Οι απόκριες στην
Άνδρο του παλιού
καιρού!!!

σελ. 2-4

Συνέντευξη από έναν

Β' Μηχανικό!!!

Ο μηχανικός πλοίων Γιώργος Γαρύφαλος στην
τάξη του ΣΤ1!!!

σελ. 5-6

Τσικνοπέμπτη 2022 στο Δ.Σ.Χώρας Άνδρου!!!

σελ. 7

Ώρα για παιχνίδι...!

Μάντεψε τη σωστή
απάντηση!!!

σελ. 8

Απόκριες στην Άνδρο ... του παλιού καιρού!!!

Στην Άνδρο το Καρναβάλι, οι Απόκριες ή Απόκρεω (περίοδος κατά την οποία οι Έλληνες «απέχουν από κρέας») γιορτάζονται με ομαδικές μασκαράτες, χορούς, γλέντια, και σάτιρα. Τα κύρια στοιχεία της Αποκριάς είναι το κέφι, οι αστεϊσμοί και οι μεταμφιέσεις που δίνουν ευκαιρία για ξεφάντωμα, οινοποσία και πειράγματα. Κατά την αποκριάτικη περίοδο ιδιαίτερη θέση έχει η Πέμπτη της Κρεατινής εβδομάδας, η λεγόμενη «Τσικνοπέμπτη». Το τελευταίο Σάββατο και την τελευταία Κυριακή της Αποκριάς στην Χώρα της Άνδρου, στην πλατεία Γηροκομείου, γίνεται παρέλαση σε άρματα ομάδων μεταμφιεσμένων με βεγγαλικά και χορό.

Οι μασκαράδες παλιά ντύνονταν με ρούχα που βρίσκανε σπίτια τους, συνήθως κλεισμένα από πολύ παλιά σε μπαούλα. Στολές του ναυτικού, νυφικά, ρούχα της γιαγιάς ή της προγιαγιάς που είχε περάσει δεκαετίες πριν η μόδα τους, ακόμα και εθνικές στολές που μαθητές τις βάζανε στις σχολικές γιορτές. Μερικές γυναίκες έφτιαχνα μόνες τους απλές αποκριάτικες στολές. Στη διάρκεια της ημέρας οι μασκαράδες περνούσαν από κάθε σπίτι που είχε ανοιχτή την πόρτα του, απλά για να φωνάζουν και να κάνουν με τις φωνές τους, κουδούνια ή ακόμα και γουδιά έντονη την παρουσία τους. Αυτοί που δεν φαινόταν το πρόσωπο τους προσπαθούσαν να κρατήσουν την ανωνυμία τους και αντί να μιλάνε ή να φωνάζουν έβγαζαν μόνο άναρθρες κραυγές. Σε μερικά σπίτια για να πειράξουν τους νοικοκύρηδες και καλυπτόμενοι από την ανωνυμία που εξασφάλιζε η αποκριάτικη στολή έκαναν διάφορες σκανδαλιές, όπως να ρίχνουν αλάτι στο μαγκάλι ή στο τζάκι για να γεμίσει το σπίτι με καπνούς και στάχτες. Στο τέλος της ημέρας κατέληγαν σε κάποιο σπίτι που είχε

προετοιμαστεί για να τους περιποιηθεί με μεζέδες, κρασί και γλυκά.

Στην Άνδρο όπως και στα υπόλοιπα μέρη της Ελλάδας, τηρείται το έθιμο του χαρταετού την Καθαρή Δευτέρα. Κάτι που μπορεί να προστεθεί είναι ότι το χαρτί ήταν το μπλε, το ίδιο που ντύνανε τα βιβλία στο σχολείο. Τα ξύλα από καλαμιές που αφθονούν στις παραλίες της Άνδρου. Για να είναι ο σπάγκος πιο ανθεκτικός, τον περνάγανε με κερί μέλισσας. Κάποιοι στην άκρη της ουρά έδεσαν και ένα ελαφρύ φρύγανο ώστε να αποτελεί φρένο στις απότομες κινήσεις του χαρταετού.

Κακλαμάνης Νικόλας

Στα παλιά χρόνια, τις απόκριες ο κόσμος διασκέδαζε κάνοντας βεγκέρες, δηλαδή επισκέψεις από το ένα σπίτι στο άλλο. Ντύνονταν μασκαράδες και πηγαίνανε σε γειτονικά σπίτια κάνοντας αστεία. Τα γλυκά που έφτιαχναν ήταν τα αυγοκαλάμαρα, οι λεγόμενες διπλές. Επίσης έφτιαχναν αυγόσουπες, οι σημερινές αυγοφέτες και χαλβά σιμιγδαλένιο στο φούρνο. Την τελευταία Αποκριά είχαν έθιμο να σφάζουν το κριάρι δηλαδή το αρσενικό πρόβατο.

Γεωργία Καλογρίδη

Την εποχή της γιαγιάς μου, τις Απόκριες ντύνονταν μασκαράδες, χωρίς να αγοράζουν έτοιμες αποκριάτικες στολές, φορούσαν παλιά ρούχα, καπέλα, κρατούσαν μαγκούρες και αντί για μάσκες έβαζαν καλσόν στο πρόσωπο, για να μην τους αναγνωρίζουν, οι άνδρες ντύνονταν με γυναικεία ρούχα και οι γυναίκες με ανδρικά. Πήγαιναν στα σπίτια των συγχωριανών τους και ο σκοπός ήταν να μην τους γνωρίσουν, όμως έκαναν και κάποιες ζαβολιές, π.χ. μπορεί να άλλαζαν θέση σε κάποια πράγματα στην αυλή ή να τα έκρυβαν. Επίσης τα αποκριάτικα γλυκά που έφτιαχναν ήταν οι αυγόσουπες και τα αυγοκαλάμαρα (δίπλες).

Ελένη Γιαννακοπούλου

Οι απόκριες στα χρόνια του παππού και της γιαγιάς ήταν διαφορετικές απ' ό,τι είναι σήμερα. Εκείνα τα χρόνια περίμεναν πως και πως αυτή την γιορτή, για να κάνουν φάρσες, αστεία, να ντυθούν αποκριάτικα, να χορέψουν, να διασκεδάσουν. Από την Τσικνοπέμπτη μέχρι και τις τελευταίες απόκριες, κάθε βράδυ οι γειτονιές ήταν γεμάτες με διάφορες ομάδες από μασκαράδες. Όλη την νύχτα ακούγονταν γέλια, πειράγματα και πολύς θόρυβος. Ήταν οι λεγόμενοι (μουσκάροι). Φορούσαν ότι παλιά ρούχα υπήρχαν στο σπίτι, όπου δεν τα χρησιμοποιούσαν πια. Όλα τα παλιά σεντόνια που ήταν λίγο φθαρμένα, τους άνοιγαν δυο τρύπες για μάτια, να βλέπουν και τα φορούσαν από πάνω, ή ότι άλλο ξεχασμένο υπήρχε στα μπαούλα, εκείνες τις μέρες το χρησιμοποιούσαν. Ντύνονταν γέροι, γριές, έγκυες, παππάδες, οι άνδρες ντύνονταν γυναίκες και οι γυναίκες άνδρες, νύφες και γαμπροί. Πολλές φορές φόραγαν δέρματα ζώων για να γίνουν ακόμα πιο άγριοι και τρομακτικοί. Κρατούσαν μεγάλες μπαστούνες, γκλίτσες, και σκουπόξυλα, όπου χτύπαγαν τις πόρτες των σπιτιών, για να ανοίξει ο κάθε νοικοκύρης και να αρχίσουν τα πειράγματα. Ποτέ δεν μιλούσαν, για να μην καταλάβουν ποιοι κρύβονταν κάτω από τα αποκριάτικα ρούχα, έτσι έκαναν ό,τι πειράγματα, σκανταλιές και ανδραγαθίες ήθελαν. Περνούσαν απ' όλα τα σπίτια του χωριού, εκτός από αυτούς που είχαν πένθος. Έτσι τα αποκριάτικα βράδια ήταν πάντα γεμάτα με ήχους από κουδούνες, γέλια, και ό,τι άλλο έκανε φασαρία. Τα παιδιά δεν λάμβαναν μέρος, μόνο οι μεγάλοι γιατί έβγαιναν πολύ αργά το βράδυ. Τα γλύκα που κέρναγαν ήταν (αυγοκαλάμαρα) κάτι σαν τις δίπλες, (αυγόσουπες) οι λεγόμενες αυγοφέτες και χαλβά της κατσαρόλας.

Στην σημερινή εποχή αυτό είναι δύσκολο να το ζήσουμε ξανά, γιατί τώρα δεν εμπιστευόμαστε να ανοίξουμε την πόρτα μας σ' ένα μασκαρεμένο, δεν ξέρουμε τι πραγματικά θέλει.

Ζαννάκης Δημήτρης

Οι Απόκριες στην Άνδρο δεν διαφέρουν πολύ από τις Απόκριες στα άλλα μέρη της Ελλάδας. Οι Ανδριώτες, άνδρες και γυναίκες, ηλικίας από πολύ μικρά παιδιά μέχρι αυτούς που μπορούν να πάρουν τα πόδια τους, μασκαρεύονται και τριγυρνάνε στα γειτονιές σε ευθύμες και θορυβώδεις παρέες. Δεν νοείται χόρος στις Απόκριες που να μην εισλάβουν ξαφνικά μασκαράδες (μουσκάροι στην Ανδριώτικη ντοπιολαλιά) από συμμετέχοντες στο χορό αλλά και από περαστικούς. Τσαμπούνες και ντόπια συνοδεύουν με μουσική ή και απλά θόρυβο την παρουσία τους. Σε πολλά μέρη της Άνδρου, επειδή οι μασκαράδες κρέμουν πάνω τους μικρά και μεγάλα κουδούνια, για το θόρυβο προφανώς, ονομάζονται και "κουδουνάτοι". Υπάρχει και η έκφραση "θα ντυθώ κουδουνάτος" που σημαίνει "θα μασκαρευτώ".

Οι μασκαράδες ντύνονταν με ρούχα που βρισκάνε σπίτια τους, συνήθως κλεισμένα από πολύ παλιά σε μπαούλα. Στολές του ναυτικού, νυφικά καμία φορά, ρούχα της γιαγιάς ή της προγιαγιάς που είχε περάσει δεκαετίες πριν η μόδα τους, εθνικές στολές που μαθητές τις βάζανε στις σχολικές γιορτές, ρούχα των μεγάλων που αποσύρθηκαν γιατί ήταν στενά πια, ακόμα και πιτζάμες από την Ιαπωνία που έφερναν από τα ταξίδια τους οι Ανδριώτες ναυτικοί, ποτέ πάντως ρούχα που νοικιάστηκαν από κάποιο μαγαζί όπως γινόταν στην Αθήνα και τον Πειραιά. Μερικές γυναίκες έφτιαχναν μόνες τους απλές αποκριάτικες στολές, παίρνοντας ιδέες από λαϊκά περιοδικά της εποχής, τον Θησαυρό, το Ρομάντζο κλπ. Δημοφιλές μασκαράδες ήταν να ντυθούν με ρούχα του αντίθετου φύλου, να ντυθούν γέροι ή γριές, αλλά συχνά την εμφάνιση τους. Ακόμη και γυναικεία καλσόν χρησίμευαν για μάσκες όπως στα έργα του σινεμά με ληστείες. Όσοι είχαν παπά στο σόι τους, γονιό ή συμπέθερο έπαιρναν το ράσο του και ένα θυμιατό και "ευλογούσαν" τα σπίτια του χωριού. Νύφες και γαμπροί ήταν πολύ δημοφιλείς με τελετές του γάμου και ορντινιές να περιφέρονται στους δρόμους των χωριών. Ακόμα κάποιοι αθεόφοβοι και τελετή κηδείας έκαναν για απίστευτα μεγάλη χαρά όσων συμμετείχαν. Στη διάρκεια της ημέρας οι μασκαράδες περνούσαν από κάθε σπίτι που είχε ανοιχτή την πόρτα του, απλά για να φωνάζουν και να κάνουν με τους φωνές τους, κουδούνια ή ακόμα και γουδιά έντονη την παρουσία τους. Αυτοί που δεν φαινόταν το πρόσωπο τους προσπαθούσαν να κρατήσουν την ανωνυμία τους και αντί να μιλάνε ή να φωνάζουν έβγαζαν μόνο άναρθρες κραυγές. Σε μερικά σπίτια για να πειράξουν τους νοικοκύρηδες και καλυπτόμενοι από την ανωνυμία που εξασφάλιζε η αποκριάτικη στολή έκαναν διάφορα έργατα όπως να ρίχνουν αλάτι στο μαγκάλι ή στο τζάκι για να γεμίσει το σπίτι με καπνούς και στάχτες. Στο τέλος της ημέρας κατέληγαν σε κάποιο σπίτι που είχε προετοιμαστεί για να τους περιποιηθεί με μεζέδες, κρασί και γλυκά.

Τζέσινα Βράπι

Συνέντευξη με έναν ... Β΄ Μηχανικό!!!

Σήμερα 23 Φεβρουαρίου 2022, στα πλαίσια του προγράμματος ADOPT A SHIP στο οποίο συμμετέχουμε φέτος, την τάξη μας επισκέφθηκε ένας κύριος, ο Γιώργος Γαρύφαλος, και μας μίλησε για τη ναυτιλία. Αυτός ο κύριος εργάζεται ως μηχανικός σε πλοίο.

Αρχικά μας μίλησε για τις σπουδές που πρέπει να κάνει κάποιος για να ασκήσει το επάγγελμα του ναυτικού. Στη συνέχεια του κάναμε ερωτήσεις για το ναυτικό επάγγελμα, όπως για παράδειγμα «Τι κάνετε, όταν στο πλοίο υπάρξει βλάβη;», «Πόσους μήνες μπορεί να παραμείνει ένας ναυτικός στο πλοίο;», «Υπάρχει πειρατεία στις μέρες μας;».

Αφού απάντησε σε όλες τις ερωτήσεις που του κάναμε, τον ευχαριστήσαμε που μας επισκέφθηκε και μας έμαθε πράγματα που δε γνωρίζαμε!

Ασημίνα Καλογρίδη

Τσικνοπέμπτη στο Δημοτικό Σχολείο Χώρας Άνδρου!!!

Την Τσικνοπέμπτη του 2022 την περάσαμε τέλεια! Η κυρία μας μας είπε να ντυθούμε και πολλά παιδιά ντύθηκαν. Στην αρχή κάναμε λίγο μάθημα και μετά η κυρία μας είχε μια πολύ καλή ιδέα: να φτιάξουμε έναν μεγάλο κλόουν! Έτσι χαρήκαμε πολύ! Ένα άλλο που μας έκανε να χαρούμε πολύ είναι ότι δε μας έβαλε μαθήματα επειδή είναι από την Κοζάνη, που εκεί γιορτάζουν πολύ τις Απόκριες. Όταν τελειώσαμε τον κλόουν ήρθαν τα σουβλάκια! Καθώς τρώγαμε είδαμε να βγάζουν τα ηχεία και μαζευτήκαμε όλοι εκεί. Τότε ο κύριος Γιώργος έβαλε μουσική και άρχισε το πάρτι. Όλο το σχολείο πέρασε τέλεια!

Αριόν Μινίρι

Ώρα για παιχνίδι!!!

Μάντεψε την σωστή απάντηση!

1. Πως ονομάζονται οι τρεις εβδομάδες της αποκριάς;

- α. Διόδια β. Τριώδιο

2. Η ημέρα Πέμπτη της Αποκριάς λέγεται;

- α. Κρεατοπέμπτη β. Τσικνοπέμπτη

3. Την Καθαρά Δευτέρα τρώμε;

- α. Αρνί β. Τηγανιτά καλαμαράκια

4. Όταν τελειώνει το καρναβάλι τι κάνουμε τον βασιλιά καρνάβαλο;

- α. Τον πετάμε στη θάλασσα β. Τον στολίζουμε γ. Τον καίμε

5. Το ψωμί που τρώμε την Καθαρά Δευτέρα είναι;

- α. Λαγάνα β. Πολύσπορο

6. Την Καθαρά Δευτέρα ποιο έθιμο ακολουθούμε;

- α. Πέταγμα χαρταετού β. Τσούγκρισμα αυγών

Χρήστος Καπατάγης